U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci **žalobce: B. V.**, bytem Váchova 224/8, Čáslav, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, ve věci námitky podjatosti uplatněné žalobcem proti soudkyni Krajského soudu v Praze JUDr. Jarmile Hanušové v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2012, čj. 480 327 265/315-RSO, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 42 Ad 37/2012,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Praze JUDr. Jarmila Hanušová **n e n í vyloučena** z projednávání a rozhodování ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 42 Ad 37/2012.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Praze projednává žalobu, kterou se žalobce domáhá změny shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, a to tak, aby do doby zaměstnání žalobce (pro účel výpočtu důchodu) byla započtena doba plné invalidity od 21. 7. 1986 do 27. 5. 1992, dále doba péče o osobu blízkou od 1. 1. 1990 do 31. 12. 1995 a doba od 1. 1. 1976 do 21. 7. 1986. Žalobce podal žalobu k Městskému soudu v Praze, ví však, že z důvodu místní příslušnosti patří věc Krajskému soudu v Praze (dále „krajský soud")a požadoval proto, aby věc byla příslušnému soudu postoupena.

[2] Jakmile byl soudem informován o tom, která soudkyně je dle § 31 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.") pověřena rozhodováním agendy důchodového pojištění, vznesl vůči ní námitku podjatosti. Námitku podjatosti soudkyně JUDr. Jarmily Hanušové odůvodnil žalobce tím, že tato soudkyně byla členkou senátu 44 Ca krajského soudu, který ve věci sp. zn. 44 Ca 22/2008 „*...cíleně zfalšoval materiální stav za účelem krytí zločinů komunismu ve studijní záležitosti žalobce.*"

[3] Soudkyně JUDr. Hanušová ve vyjádření k námitce podjatosti uvedla, že nemá žádný poměr k projednávané věci, ani k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům a nejsou jí známé žádné okolnosti, pro které by byla vyloučena z projednávané věci.

[4] Po splnění podmínek dle § 8 odst. 5 s. ř. s. připadá na Nejvyšší správní soud, aby o podjatosti soudkyně rozhodl. Soud uvážil následovně.

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“ Podle § 8 odst. 5 věty čtvrté s. ř. s. musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje. Tuto povinnost žalobce splnil odkazem na to, že v jiném jeho sporu soudkyně JUDr. Hanušová dříve zaujatě rozhodovala jako člen jiného soudního senátu.

[6] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nález ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nález ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11).

[7] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tímto principem jsou vyloučeny praktiky kabinetní justice a nestrannost soudního rozhodování je tak chráněna ve prospěch účastníků soudních řízení nejlépe. Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně naplněna, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[8] Ve vztahu k rozhodování o námitkách podjatosti soudců je rovněž nutné zdůraznil, že posouzení podjatosti soudce z různých důvodů se musí řídit stejnými kritérii. Proto je také vždy třeba zkoumat, zda vztah soudce ke konkrétní věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že tento soudce nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat.

[9] V nyní posuzované věci stěžovatel tvrdí, že soudkyně JUDr. Hanušová byla členkou senátu., který zfalšoval materiální stav za účelem krytí zločinů komunismu v jeho studijní záležitosti. Neuvádí, ovšem v čem mělo toto „falšování" spočívat. Zároveň potvrzuje, že soud vycházel z podkladů, které byly k dispozici, byť v rozsahu ovlivněném, podle jeho tvrzení, tím že StB před 17. 11. 1989 zničila (zřejmě společně) se školou nějaké materiály, zakládající jeho právo na rehabilitaci dle zákona č. 87/1991 Sb. Rovněž neuvedl, o jaké materiály se mělo jednat. Neuvedl ani žádný jiný konkrétní důvod pro námitku podjatosti vůči této soudkyni nevznesl.

[10] Předmětem správní žaloby, o které má rozhodovat soudkyně Krajského soudu v Praze JUDr. Jarmila Hanušová, je započet doby zaměstnání (případně náhradních dob) pro účely výpočtu důchodu. Z dále uvedených důvodů nevidí Nejvyšší správní soud žádnou vazbu, významnou z hlediska posuzované námitky podjatosti soudkyně, mezi takovým předmětem řízení a skutečností, že uvedená soudkyně v jiné věci třeba stejných účastníků rozhodovala v jiném senátu, a to podle podkladů, které byly k dispozici. Ani jmenovaná soudkyně sama neuvedla žádné skutečnosti nebo motivace, které by nasvědčovaly existenci jejího vlastního konkrétního zájmu na výsledku řízení.

[11] Nejvyšší správní soud musí zdůraznit, že v průběhu vlastního profesního života se běžně soudce zabývá případy stejných účastníků a nezřídka i opakovaného stejného předmětu řízení (spory o výživné, konkrétní dávky sociálního pojištění, přestupky apod.), ve kterých účastníci nebývají vždy procesně úspěšní. Tato skutečnost sama o sobě nemá z hlediska hodnocení nestrannosti soudců žádný význam. Takový závěr vyplývá explicitně z citované zákonné úpravy § 8 odst. 1 s. ř. s. a lze jej řadit k logickým podmínkám výkonu soudnictví demokratického právního státu. Žalobce přistupuje k problému paušalizujícím způsobem a dlouhodobě. Podjatost soudců senátu 44 Ca krajského soudu, případně všech soudců Krajského soudu v Praze, veden svými představami a vždy v souvislosti s řízením u krajského soudu pod sp. zn. 44 Ca 22/2008, namítá žalobce opakovaně a neúspěšně (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2006, čj. Nao 40/2006-6, ze dne 8. 2. 2007, č. j. Nao 10/2007 - 25, ze dne 13. 4. 2006, č. j. Nao 9/2006 - 154 a dalších), bez náležitého zdůvodnění, případně spekulativní argumentací a podezíráním, která rovněž nemohla být Nejvyšším správním soudem akceptována (viz usnesení ze dne 25. 8. 2008, č. j. Nao 74/2008 - 166, ze dne 21. 10. 2008, č. j Nao 103/2008 - 79). I z těchto příkladů je zřejmé, že skutečný důvod podjatosti soudců senátu 44 Ca Krajského soudu v Praze, tedy ani soudkyně JUDr. Jarmily Hanušové, neexistuje.

[12] Pro oprávněné pochybnosti o podjatosti soudce musí existovat právě zmíněný vztah soudce k věci, účastníkům řízení nebo jejich zástupcům, který dosáhne určité nepřijatelné intenzity. Nic takového z popisované situace nevyplývá, žalobce pro své spekulace neuvádí žádný důkaz, zatímco soudkyně JUDr. Hanušová to jednoznačně vylučuje. Žalobce pouze uvádí povrchní domněnku o významu té skutečnosti, že soudkyně působila v soudním senátu, o kterém žalobce bez dalšího prohlašuje, že falšoval materiální stav v jeho studijní záležitosti. V čem mělo toto falšování spočívat, zda soudkyně dělala něco jiného, než se účastnila práce senátu, tedy standardním způsobem vykonávala práci soudce při sborovém rozhodování soudu, žalobce neuvádí. Pouhý fakt, že se mu rozhodnutí soudu nelíbí, přirozeně významný argument nepředstavuje. Žalobce nezmiňuje žádnou relevantní skutečnost, třeba rozhodnutí

jiného soudu, která by namítané falšování materiálního stavu jakkoli připouštěla. Z ničeho nelze vyvozovat ani to, že by se zločiny komunismu manifestovaly zrovna vůči žalobci v jeho studijní záležitosti. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod pro vyloučení soudkyně JUDr. Jarmily Hanušové z projednávání a rozhodnutí věci pro podjatost a návrh stěžovatele jako nedůvodný zamítl.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2012

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu